

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2023. gada 16. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā politika – Darbinieku aizsardzība darba devēja maksātspējas gadījumā – Direktīva 2008/94/EK – Darbinieku darba samaksas prasījumu apmierināšana, ko veic garantiju iestādes – Garantijas iestāžu maksāšanas saistību ierobežošana ar darba samaksas prasījumiem, kas attiecas uz trīs mēnešu laikposmu pirms vai pēc maksātspējas procesa uzsākšanas datuma – Noilguma termiņa piemērošana – Garantiju iestādes nepamatoti veiktu maksājumu atgūšana – Nosacījumi

Apvienotajās lietās C-524/21 un C-525/21

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija) iesniegusi ar 2021. gada 16. aprīļa lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti 2021. gada 24. augustā, tiesvedībās

IG

pret

Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Ilfov (C-524/21),

un

Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă București

pret

IM (C-525/21),

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente), F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Vāls [*N. Wahl*] un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerālvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

nemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- Rumānijas valdības vārdā – *E. Gane* un *A. Rotăreanu*, pārstāves,
- Spānijas valdības vārdā – *I. Herranz Elizalde*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. Armenia* un *A. Katsimerou*, kā arī *B.-R. Killmann*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 29. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju [darbinieku] aizsardzību to darba devēja maksātnespējas gadījumā (OV 2008, L 283, 36. lpp.) 1. panta 1. punktu, 2. panta 1. punktu, 3. panta otro daļu, 4. panta 2. punktu un 12. panta a) punktu.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībās starp IG un *Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Ilfov* (Ilfovas apgabala nodarbinātības aģentūra, Rumānija; turpmāk tekstā – “Ilfovas aģentūra”) (lietā C-524/21) un starp *Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă București* (Bukarestes pašvaldības nodarbinātības aģentūra, Rumānija; turpmāk tekstā – “Bukarestes aģentūra”) un IM (lietā C-525/21) par šo aģentūru veiktu tādu summu atgūšanu, ko *Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale* (Darba samaksas prasījumu garantiju fonds, Rumānija; turpmāk tekstā – “Garantiju fonds”) izmaksājis, apmierinot neapmaksātos darbinieku IG un IM darba samaksas prasījumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2008/94 I nodaļa “Piemērošanas joma un definīcijas” ietver 1. un 2. pantu.
- 4 Šīs direktīvas 1. panta 1. punktā ir noteikts:
“Šī direktīva attiecas uz tām darba ņēmēju [darbinieku] prasībām pret darba devējiem, kas atzīti par maksātnespējīgiem 2. panta 1. punkta nozīmē, kuras izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām.”
- 5 Minētās direktīvas 2. panta 1. punktā ir paredzēts:
“Šajā direktīvā darba devēju uzskata par maksātnespējīgu, ja ir iesniegts pieprasījums sākt uz darba devēja maksātnespēju balstītu attiecīgās dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētu kopēju [kolektīvu] procesu, pilnībā vai daļēji vērst piedziņu pret darba devēja mantu un iecelt likvidatoru vai personu, kas veic šādu uzdevumu, un iestāde, kuras kompetencē tas ir saskaņā ar minētajiem aktiem:
a) vai nu nolēmusi sākt procesu;

b) vai noteikusi, ka darba devēja uzņēmums galīgi ir slēgts un ka pieejamā manta nav pietiekama, lai garantētu [pamatotu] procesa sākšanu.”

6 Direktīvas 2008/94 II nodaļa “Noteikumi par iestādēm, kas dod galvojumu [garantiju iestādēm]” ietver 3.–5. pantu.

7 Šīs direktīvas 3. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 4. pantu [neskarot 4. pantu] garantiju iestādes garantē to, ka apmierina [neapmaksātos] darba ņēmēju [darbinieku] prasījumus attiecībā uz darba samaksu, kas izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, ietverot atlaišanas pabalstus sakarā ar darba attiecību pārtraukšanu, ja tos paredz valsts tiesību akti.

Prasījumi, ko pārņem garantiju iestāde, ir neapmaksātie prasījumi par laikposmu pirms un/vai attiecīgā gadījumā, pēc kāda noteikta datuma, ko nosaka dalībvalstis.”

8 Minētās direktīvas 4. pants ir izteikts šādi:

“1. Dalībvalstīm ir tiesības ierobežot 3. pantā minēto garantiju iestāžu atbildību.

2. Ja dalībvalstis izmanto 1. punktā minēto izvēli, tās nosaka laikposma ilgumu, par kuru garantiju iestādei jāapmierina neapmaksātie prasījumi. Tomēr tas nevar būt īsāks par tādu laikposmu, kas aptver atlīdzību par pēdējiem trim darba attiecību mēnešiem pirms un/vai pēc 3. panta otrajā daļā minētā datuma.

Dalībvalstis var iekļaut šo trīs mēnešus ilgo mazāko laikposmu pārskata [atsauces] laikposmā ar ilgumu, kas nav mazāks par sešiem mēnešiem.

Dalībvalstis, kuru pārskata [atsauces] laikposms nav mazāks par 18 mēnešiem, var ierobežot to laikposmu, par kuru garantiju iestādes sedz neapmaksātos prasījumus, līdz astoņām nedēļām. Šādā gadījumā minimālā laikposma aprēķināšanai izmanto tos laikposmus, kas ir visizdevīgākie darba ņēmējam [darbiniekam].

3. Dalībvalstis var noteikt augšējās robežas garantiju iestāžu maksājumiem. Šīs augšējās robežas nedrīkst būt zemākas par tādu līmeni, kas sociālā ziņā saderīgs ar šīs direktīvas sociālajiem mērķiem.

Ja notikusi šāda izvēle, tad dalībvalstis informē [Eiropas] Komisiju par metodēm augstākās robežas noteikšanai.”

9 Direktīvas 2008/94 V nodaļa “Vispārīgi un nobeiguma noteikumi” ir ietverts tās 11.–18. pants.

10 Šīs direktīvas 12. pantā ir paredzēts:

“Šī direktīva neietekmē dalībvalstu izvēli:

a) veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu pārkāpumus [jaunprātīgu izmantošanu];

[..].”

Rumānijas tiesības

- 11 *Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale* (Likums Nr. 200/2006 par Garantiju fonda izveidi un izmantošanu darba samaksas prasījumu apmierināšanai; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 453, 2006. gada 25. maijs) 2. pantā ir paredzēts:
- “Garantiju fonds nodrošina, ka tiek apmierināti darba samaksas prasījumi, kas izriet no individuāliem darba līgumiem un darba koplīgumiem, ko darbinieki noslēguši ar darba devējiem, attiecībā uz kuriem ir pasludināti galīgi tiesas nolēmumi par maksātnespējas procesa uzsākšanu un kuriem pilnībā vai daļēji ir atņemtas pārvaldības tiesības; turpmāk tekstā – [“maksātnespējīgie darba devēji”].”
- 12 Šā likuma 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:
- “Ievērojot šajā nodaļā paredzētās robežas un nosacījumus, no Garantiju fonda līdzekļiem apmierina šādu kategoriju darba samaksas prasījumus: neizmaksāto darba algu [..].”
- 13 Saskaņā ar minētā likuma 14. panta 1. punktu:
- “Garantijas fonda apmierināto darba samaksas prasījumu kopējā summa vienam nodarbinātajam nedrīkst pārsniegt trīs vidējās bruto mēnešalgas valstī.”
- 14 Šā paša likuma 15. pantā ir noteikts:
- “1) 13. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktā paredzētie darba samaksas prasījumi tiek apmierināti par trīs kalendāro mēnešu laikposmu.
- 2) 1. punktā paredzētais laikposms nozīmē laikposmu pirms tiesību pieprasīšanas dienas un pirms vai pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas datuma.”
- 15 2006. gada 21. decembra *Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale* (Likuma Nr. 200/2006 piemērošanas metodiskie norādījumi; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1038, 2006. gada 28. decembris; turpmāk tekstā – “metodiskie norādījumi”) 5. panta 1. punktā ir paredzēts:
- “Likuma [Nr. 200/2006] 13. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktā paredzētie darba samaksas prasījumi attiecas uz trīs kalendāro mēnešu laikposmu – kas minēts [šā] likuma 15. panta 1. punktā – pirms tā mēneša, kurā tiek prasīta tiesību piešķiršana.”
- 16 Šo metodisko norādījumu 7. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:
- “1) Ja maksātnespējīgā darba devēja darbinieku prasījumi ir radušies pirms tā mēneša, kurā uzsākts maksātnespējas process, [Likuma Nr. 200/2006] 15. panta 1. punktā paredzētais trīs kalendāro mēnešu laikposms ir pirms minētā procesa uzsākšanas datuma.
- 2) Ja maksātnespējīgā darba devēja darba ņēmēju prasījumi ir radušies pēc mēneša, kurā uzsākts maksātnespējas process, [šā] likuma 15. panta 1. punktā paredzētais laikposms sākas pēc minētā procesa uzsākšanas datuma.”

- 17 Saskaņā ar *Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă* (Likums Nr. 76/2002 par bezdarba apdrošināšanas režīmu un nodarbinātības veicināšanu; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 103, 2002. gada 6. februāris) 47. panta 1. punktu:

“No bezdarba apdrošināšanas budžeta nepamatoti izmaksātās summas, kā arī visi citi bezdarba apdrošināšanas budžetā maksājami parādi, kuru izcelsme nav darba apdrošināšanas iemaksas, tiek atgūti, balstoties uz nodarbinātības aģentūru lēmumiem [...], kam ir izpildes dokumenta raksturs.”

- 18 *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice* (Likums Nr. 500/2002 par valsts finansēm; *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 597, 2002. gada 13. augusts), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Likumu Nr. 270/2013, 73¹. pantā ir noteikts:

“Zaudējumu vai no valsts līdzekļiem veiktu nepamatotu maksājumu summu, ko noteikušas kompetentās kontroles iestādes, atgūšana tiek veikta, iekasējot nokavējuma procentus un soda naudu vai par nokavētiem maksājumiem noteiktus palielinājumus, kas atkarībā no konkrētā gadījuma ir piemērojami budžeta ieņēmumiem un ko aprēķina par laikposmu no zaudējumu vai nepamatotu maksājumu rašanās līdz attiecīgo summu atgūšanai.”

Pamatlietas, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

- 19 2017. gada 13. martā Ilfovas aģentūra apmierināja tiesas ieceltā likvidatora pieteikumu par to, lai tiktu noteikta un no Garantiju fonda izmaksāta to darba samaksas prasījumu summa, kas nebija apmaksāti maksātnespējīgā darba devēja darbiniekiem par 2013. gada maiju, jūniju un jūliju. Šajā ziņā IG darba samaksas prasījums tika noteikts 1308 Rumānijas leju (RON) (aptuveni 264 EUR) apmērā un izmaksāts šai personai (lieta C-524/21).
- 20 2018. gada 14. martā Bukarestes aģentūra apmierināja tiesas ieceltā likvidatora pieteikumu par to, lai tiktu noteikta un no Garantiju fonda izmaksāta darba samaksas prasījumu summa, kas bija jāmaksā maksātnespējīgam darba devējam. Tādējādi IM darba samaksas prasījums tika noteikts 3143 Rumānijas leju (RON) (apmēram 634 EUR) apmērā un izmaksāts šai personai (lieta C-525/21).
- 21 Ievērojot *Curtea de Conturi a României* (Rumānijas Revīzijas palāta) 2019. gada 6. augusta lēmumu, *Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă* (Valsts nodarbinātības aģentūra, Rumānija) tika uzdots veikt pasākumus, lai atgūtu maksājumus, kurus Garantiju fonds bija nepamatoti izmaksājis kā dažu maksātnespējīgu darba devēju maksājamās darba algas parādus attiecībā uz laikposmiem, kas neietilpst likuma Nr. 200/2006 15. panta 1. un 2. punktā – kā tos 2018. gada 5. marta spriedumā pa to laiku ir interpretējusi *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa, Rumānija) –, paredzētajā trīs mēnešu laikposmā tieši pirms vai tūlīt pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas pret šiem darba devējiem, vai kuri tika pieprasīti pēc vispārējā noilguma termiņa beigām. Ar Valsts nodarbinātības aģentūras priekšsēdētāja 2019. gada 2. septembra rīkojumu Rumānijas reģionālajām un pašvaldību nodarbinātības aģentūrām tika uzdots noteikt Garantiju fonda ciesto zaudējumu apmēru un veikt no tā izrietošo [maksājumu] atgūšanu.

- 22 Ar 2019. gada 6. decembra lēmumu, kas pieņemts, izpildot minēto 2019. gada 2. septembra rīkojumu, Bukarestes aģentūras izpilddirektors uzdeva atgūt IM (lieta C-525/21) nepamatoti saņemto darba samaksas prasījumu summu par 2017. gada oktobri un novembri, jo šie mēneši neiekļaujas trīs mēnešu atsauces laikposmā tieši pirms vai tūlīt pēc viņa darba devēja maksātnespējas procesa uzsākšanas datuma, proti, 2015. gada 22. janvāra.
- 23 Ar 2019. gada 31. decembra lēmumu Ilfovas aģentūras izpilddirektors uzdeva atgūt darba samaksas prasījumu summu, ko IG (lieta C-524/21) esot nepamatoti saņēmis par 2013. gada maiju, jūniju un jūliju, ar nokavējuma procentiem un soda naudu, šo lēmumu motivējot ar to, ka pieteikumu par IG darba samaksas prasījumu apmierināšanu tiesas ieceltais likvidators bija iesniedzis 2017. gada 8. februārī, lai gan maksātnespējas process bija uzsākts 2010. gada 19. martā, un tādējādi attiecīgais darba samaksas prasījums neiekļaujas trīs mēnešu atsauces laikposmā tieši pirms vai tūlīt pēc viņa darba devēja maksātnespējas procesa uzsākšanas datuma.
- 24 IM *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija) cēla prasību par Bukarestes aģentūras izpilddirektora 2019. gada 6. decembra lēmumu un IG – par Ilfovas aģentūras izpilddirektora 2019. gada 31. decembra lēmumu.
- 25 Ar 2020. gada 25. maija spriedumu *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa) noraidīja IG prasību kā nepamatotu. Ar 2020. gada 14. jūlija spriedumu tā apmierināja IM prasību.
- 26 IG un Bukarestes aģentūra par šiem spriedumiem iesniedza apelācijas sūdzības *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa, Rumānija), proti, iesniedzējtiesā.
- 27 Minētā tiesa uzskata, ka pamatlietās rodas jautājums par administratīvās prakses – saskaņā ar kuru valsts tiesiskais regulējums tiek interpretēts tādējādi, ka tiek apstrīdētas maksātnespējīgo darba devēju darbiniekiem iepriekš izmaksātas darba samaksas prasījumu summas, – atbilstību Direktīvas 2008/94 sociālajam mērķim. Šīs administratīvās prakses pamatā esot *Curtea de Conturi a României* (Rumānijas Revīzijas palāta) lēmums, kas pieņemts saistībā ar *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) sniegto minētā tiesiskā regulējuma interpretāciju; šis lēmums un interpretācija ir izklāstīti šā sprieduma 21. punktā.
- 28 Iesniedzējtiesa uzskata, ka minētā administratīvā prakse ir radījusi šiem darbiniekiem juridiski nelabvēlīgu situāciju, apdraudot tiesisko attiecību noteiktību un drošību tādējādi, ka tiek apšaubīti viņiem jau izmaksātie darba samaksas prasījumi, kā arī bez atbilstoša valsts tiesiskā pamata tiek paredzēts pienākums atmaksāt šajā ziņā saņemtās summas, attiecīgā gadījumā pieskaitot nokavējuma procentus un soda naudu.
- 29 Turklāt minētā tiesa vēlas noskaidrot, vai tajā izskatāmajās pamatlietās aplūkotais valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts, ka no darbinieka ir atgūstamas summas, kuras Garantiju fonds kā neapmaksātos maksātnespējīgā darba devēja darbinieku prasījumus ir izmaksājis pēc noilguma termiņa beigām, var tikt atzīts par tādu, kas pieņemts, “lai novērstu pārkāpumus [launprātīgu izmantošanu]” Direktīvas 2008/94 12. panta a) punkta izpratnē, ievērojot, ka darba samaksas prasījumu izmaksa darbiniekam ir notikusi atbilstoši pieteikumam, ko tiesas ieceltais darba devēja likvidators bija iesniedzis Garantiju fondam, nepastāvot nekādai darbībai vai bezdarbībai, kurā būtu vainojams attiecīgais darbinieks.

30 Šajos apstākļos *Curtea de Apel București* (Bukarestes apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kas lietās C-524/21 un C-525/21 ir formulēti identiski:

- “1) Vai, ņemot vērā autonomo “maksātspējas” jēdzienu, Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktam un 2. panta 1. punktam ir pretrunā valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir transponēta šī direktīva, [proti], Likuma Nr. 200/2006 par Garantiju fonda izveidi un izmantošanu darba samaksas prasījumu apmierināšanai 15. panta 1. un 2. punkts, lasot to kopsakarā ar [metodisko norādījumu] 7. pantu, interpretācijā, ko sniegusi *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) [..], saskaņā ar kuru trīs mēnešu laikposms, par kuru Garantiju fonds var uzņemties un apmaksāt maksātspējīga darba devēja [darbinieku] darba samaksas prasījumus, ir nosakāms, atsaucoties tikai uz maksātspējas procesa sākšanas datumu?
- 2) Vai Direktīvas 2008/94 3. panta [otrajai daļai] un 4. panta 2. punktam ir pretrunā Likuma Nr. 200/2006 par Garantiju fonda izveidi un izmantošanu darba samaksas prasījumu apmierināšanai 15. panta 1. un 2. punkts interpretācijā, ko sniegusi *Înalta Curte de Casație și Justiție* (Augstā kasācijas tiesa) [..], saskaņā ar kuru maksimālais trīs mēnešu laikposms, par kuru Garantiju fonds var uzņemties un apmaksāt maksātspējīga darba devēja [darbinieku] darba samaksas prasījumus, iekļaujas atsauces laikposmā, ko veido trīs mēneši tieši pirms maksātspējas procesa sākšanas un trīs mēneši tūlīt pēc maksātspējas procesa sākšanas?
- 3) Vai Direktīvas 2008/94 sociālajam mērķim un [šīs] direktīvas 12. panta a) punktam atbilst valsts administratīvā prakse, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz *Curtea de Conturi a României* (Rumānijas Revīzijas palāta) lēmumu un nepastāvot īpašam valsts tiesiskajam regulējumam, kurā darba ņēmējam būtu noteikts atmaksas pienākums, no darba ņēmēja tiek atgūtas summas, kuras – kā apgalvots – ir izmaksātas par laikposmiem, kas neiekļaujas tiesiskajā regulējumā noteiktajā ietvarā, vai kuras tika pieprasītas pēc noilguma termiņa beigām?
- 4) Vai, interpretējot Direktīvas 2008/94 12. panta a) punktā ietvertu jēdzienu “pārkāpums [ļauņprātīga izmantošana]”, darba samaksas summu, ko [Garantiju] fonds bija izmaksājis pēc tiesas ieceltā likvidatora pieteikuma, atgūšana no darba ņēmēja, kā mērķi norādot vispārējā noilguma termiņa ievērošanu, ir pietiekami objektīvi attaisnojama?
- 5) Vai ar Direktīvas [2008/94] normām un mērķiem ir saderīga tāda interpretācija un valsts administratīvā prakse, saskaņā ar ko darba samaksas prasījumi, kuru atmaksa tiek pieprasīta no darba ņēmējiem, tiek pielīdzināti nodokļu parādiem, kas rada tiesības uz nokavējuma procentu un sodas naudas samaksu?”

31 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2021. gada 22. oktobra lēmumu lietas C-524/21 un C-525/21 tika apvienotas tiesvedības rakstveida un mutvārdu daļai, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

32 Ar pirmo un otro jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punkts, 2. panta 1. punkts, 3. panta otrā daļa un 4. panta 2. punkts, šīs tiesību normas aplūkojot kopā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka atsauces datums, lai noteiktu laikposmu, attiecībā uz ko Garantiju

iestāde veic maksājumu, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir šo darbinieku darba devēja maksātnespējas procesa sākšanas datums, un saskaņā ar kuru šis maksājums attiecas tikai uz trīs mēnešu laikposmu, kas iekļaujas atsaucē laikposmā, kuru veido trīs mēneši tieši pirms minētā procesa sākšanas datuma un trīs mēneši tūlīt pēc šī datuma.

- 33 Jāatgādina, ka atbilstoši Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punktam šī direktīva attiecas uz darbinieku prasījumiem, kuri izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, pret darba devējiem, kas atzīti par maksātnespējīgiem šīs direktīvas 2. panta 1. punkta izpratnē.
- 34 Pēdējā minētajā tiesību normā ir paredzēts, ka darba devēju uzskata par maksātnespējīgu, ja ir iesniegts pieprasījums sākt uz darba devēja maksātnespēju balstītu attiecīgās dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētu kolektīvu procesu pilnībā vai daļēji vērst piedziņu pret darba devēja mantu un iecelt likvidatoru vai personu, kas veic šādu uzdevumu, un ja iestāde, kuras kompetencē tas ir saskaņā ar minētajiem aktiem, ir vai nu nolēmusi sākt procesu, vai arī noteikusi, ka darba devēja uzņēmums ir slēgts galīgi un ka pieejamā manta nav pietiekama, lai pamatotu procesa sākšanu.
- 35 Saskaņā ar Direktīvas 2008/94 3. panta pirmo daļu dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, neskarot šīs direktīvas 4. pantu, garantiju iestādes nodrošina, ka tiek apmierināti neapmaksātie darbinieku prasījumi attiecībā uz darba samaksu, kas izriet no darba līgumiem vai darba attiecībām, tostarp atlaišanas pabalsti sakarā ar darba attiecību pārtraukšanu, ja tos paredz valsts tiesību akti.
- 36 Šajā ziņā saskaņā ar Direktīvas 2008/94 3. panta otro daļu prasījumi, ko apmierina garantiju iestāde, ir neapmaksātie prasījumi par laikposmu pirms un/vai – attiecīgā gadījumā – pēc kāda noteikta datuma, ko nosaka dalībvalstis.
- 37 Tiesa jau ir nospriedusi, ka Direktīvas 2008/94 3. panta otrajā daļā dalībvalstīm ir dota iespēja noteikt datumu, ar kuru beidzās un/vai – vajadzības gadījumā – ar kuru sākas laikposms, attiecībā uz ko prasījumus, kuri atbilst neizmaksātai darba samaksai, apmierina garantiju iestāde, un šī tiesību norma atstāj dalībvalstīm brīvību atbilstoša datuma noteikšanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 18. aprīlis, *Mustafa*, C-247/12, EU:C:2013:256, 39. un 41. punkts).
- 38 Tādējādi nekas neliedz dalībvalstij datumu, kurā sāks maksātnespējas process pret darba devēju, izvēlēties par atsaucē datumu, lai garantiju iestāde noteiktu laikposmu, attiecībā uz kuru tiek apmierināti neapmaksātie šī darba devēja darbinieku darba samaksas prasījumi.
- 39 Turklāt, tā kā pamatlietās ir konstatētas darba ņēmēju darba tiesiskās attiecības un neapmaksātie prasījumi, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kāds ir garantiju iestādes pienākuma apmierināt minētos prasījumus tvērums laikā.
- 40 Kā nospriedusi Tiesa, Direktīvā 2008/94 dalībvalstīm ir paredzēta iespēja ierobežot maksāšanas pienākumu, nosakot atsaucē laikposmu vai garantijas laikposmu un/vai nosakot maksājumu augšējās robežas (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Guigo*, C-338/17, EU:C:2018:605, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Proti, šajā ziņā šīs direktīvas 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir tiesības ierobežot tās 3. pantā paredzēto garantiju iestāžu maksāšanas saistības. Saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 2. punkta pirmo daļu, ja dalībvalstis izmanto 1. punktā minēto iespēju, tās nosaka laikposma ilgumu, par kuru garantiju iestādei jāapmierina neapmaksātie prasījumi. Tomēr tas nevar būt

īsāks par tādu laikposmu, kas aptver atlīdzību par pēdējiem trim darba attiecību mēnešiem pirms un/vai pēc 3. panta otrajā daļā minētā datuma. Šīs pašas direktīvas 4. panta 2. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir dota arī iespēja šo minimālo trīs mēnešu laikposmu iekļaut atsaucēs laikposmā, kura ilgums nevar būt mazāks par sešiem mēnešiem.

- 42 Aplūkojamajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajiem paskaidrojumiem, kā arī Rumānijas valdības rakstveida apsvērumiem izriet, ka Likuma Nr. 200/2006 15. panta 1. un 2. punkts ir jāsaprot tādējādi, ka tajos ir paredzēts maksimālais trīs mēnešu laikposms, attiecībā uz kuru var tikt apmierināti neapmaksātie darba samaksas prasījumi, un šis laikposms iekļaujas atsaucēs laikposmā, ko veido trīs mēneši tieši pirms maksātnespējas procesa sākšanas un trīs mēneši uzreiz pēc šā procesa sākšanas.
- 43 Šāds valsts tiesiskais regulējums – ar kuru maksājums, ko garantiju iestāde veic par neapmaksātiem darbinieku darba samaksas prasījumiem, tādējādi ir ierobežots ar maksimālo trīs mēnešu laikposmu tieši pirms vai tūlīt pēc darba devēja kolektīvā maksātnespējas procesa sākšanas – atbilst prasībām, kas tostarp ir paredzētas Direktīvas 2008/94 4. panta 2. punktā. Proti, šādā tiesiskajā regulējumā ir ievērots minimālais trīs mēnešu ilgums, kuram saskaņā ar šo tiesību normu ir jāatbilst laikposmam, attiecībā uz kuru garantiju iestāde apmierina neapmaksātos prasījumus, un turklāt šis laikposms iekļaujas atsaucēs laikposmā, kas atbilst šajā pašā tiesību normā noteiktajam minimālajam sešu mēnešu ilgumam.
- 44 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka:
- Direktīvas 2008/94 1. panta 1. punkts un 2. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka atsaucēs datums, lai noteiktu laikposmu, attiecībā uz ko garantiju iestāde veic maksājumu, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir šo darbinieku darba devēja kolektīvā maksātnespējas procesa sākšanas datums, un
  - Direktīvas 2008/94 3. panta otrā daļa un 4. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka maksājums, ko garantiju iestāde veic, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, attiecas tikai uz trīs mēnešu laikposmu, kurš iekļaujas atsaucēs laikposmā, ko veido trīs mēneši tieši pirms šo darbinieku darba devēja kolektīvā maksātnespējas procesa sākšanas datuma un trīs mēneši tūlīt pēc šī datuma.

Par ceturto jautājumu

- 45 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2008/94 12. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu, šīs tiesību normas izpratnē var tikt atzītas dalībvalsts pieņemtās tiesību normas, kurās ir paredzēts, ka garantiju iestāde no darbinieka atgūst summas, kas šādam darbiniekam, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir tikušas izmaksātas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām.
- 46 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2008/94 12. panta a) punktu tā neietekmē dalībvalstu tiesības veikt vajadzīgos pasākumus, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu.

- 47 Iesākumā jākonstatē, ka, lai gan iesniedzējtiesa nav nedz precizējusi šajā jautājumā paredzētā vispārējā noilguma termiņa ilgumu un juridisko pamatu valsts tiesībās, nedz arī paskaidrojusi, kādā veidā šis termiņš varētu tikt neievērots pamatlietu apstākļos, tomēr var pieņemt, ka minētā tiesa saskata iespējamību, ka šāda termiņa dēļ lietā C-524/21 iesaistītās personas tiesības uz darba samaksas prasījumu apmierināšanu ir noilgušas – neatkarīgi no tā, vai šis termiņš ir piecu gadu termiņš, kuru Komisija minējusi rakstveida apsvērumos un kurš norādīts Rumānijas nodokļu procesa kodeksā, vai arī trīs gadu termiņš, ko minējusi Rumānijas valdība rakstveida apsvērumos un kas paredzēts Civilkodeksā. Proti, lietā C-524/21 attiecīgā darba devēja maksātnespējas process tika sākts 2010. gada 19. martā, savukārt pieteikums par darba samaksas prasījumu apmierināšanu tika iesniegts 2017. gada 8. februārī, t.i., gandrīz septiņus gadus pēc šā maksātnespējas procesa sākšanas datuma.
- 48 Ievērojot šo precizējumu, ir jānorāda – konkrētajā gadījumā no lēmumiem par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu tieši tiesas ieceltais maksātnespējīgā darba devēja likvidators, nevis attiecīgais tiesību subjekts, proti, attiecīgais darbinieks, iesniedz nodarbinātības aģentūrā pieteikumu par neapmaksāto šī darbinieka darba samaksas prasījumu apmierināšanu, kas jāveic Garantiju fondam. Šajos apstākļos – kuros, šķiet, ir izslēgts, ka minētais darbinieks būtu rīkojies ļaunticīgi vai ka viņš varētu tikt atzīts par atbildīgu par darbībām, ko ārpus tiesiskajā regulējumā paredzētā ietvara ir veicis tiesas ieceltais likvidators, lai apmierinātu darba samaksas prasījumus, – ar šajā tiesiskajā regulējumā paredzēto to summu atgūšanu, kuras saskaņā ar minēto tiesisko regulējumu šajā ziņā būtu nepamatoti samaksātas, nevar novērst ļaunprātīgu izmantošanu no darbinieka puses.
- 49 Turklāt iesniedzējtiesa lēmumos par prejudiciālo jautājumu uzdošanu nav sniegusi citu informāciju, kas tostarp būtu saistīta ar attiecīgo darbinieku darbību vai bezdarbību un kas varētu izskaidrot, kādā veidā apstākļi, ka šie darbinieki par neapmaksātiem darba samaksas prasījumiem ir saņēmuši maksājumus no Garantiju fonda, uz kuriem viņiem galu galā nebija tiesību, jo viņu tiesības uz šiem maksājumiem bija noilgušas, konkrētajā gadījumā varētu liecināt par ļaunprātīgu izmantošanu no šo pašu darbinieku puses.
- 50 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/94 12. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu, šīs tiesību normas izpratnē nevar tikt atzītas dalībvalsts pieņemtās tiesību normas, kurās paredzēts, ka garantiju iestāde no darbinieka atgūst summas, kas šādam darbiniekam, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir tikušas izmaksātas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām, ja nepastāv darbība vai bezdarbība, kādā būtu vainojams attiecīgais darbinieks.

Par trešo un piekto jautājumu

- 51 Ar trešo un piekto jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīva 2008/94 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj dalībvalsts nodokļu tiesiskā regulējuma piemērošanu, lai no darbiniekiem tiktu atgūtas – pieskaitot nokavējuma procentus un sodas naudu – summas, ko garantijas iestāde ir nepamatoti samaksājusi, apmierinot neapmaksātus darbinieku darba samaksas prasījumus par laikposmiem, kuri neietilpst šīs valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajā [atsauces] laikposmā un kuri ir aplūkoti pirmajā un otrajā jautājumā, vai kas tika pieprasītas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām.

- 52 Attiecībā uz to summu atgūšanas kārtību, ko saskaņā ar piemērojamo valsts tiesisko regulējumu, ar kuru īstenota Direktīva 2008/94, garantijas iestāde ir nepamatoti izmaksājusi, vispirms jākonstatē, ka šajā direktīvā nav nevienas normas, kas regulētu jautājumu, vai dalībvalstis var paredzēt šādu atgūšanu no darbiniekiem un ar kādiem nosacījumiem – it īpaši procesuālajiem nosacījumiem – šī atgūšana var tikt veikta.
- 53 Proti, Direktīvas 2008/94 4., 5. un 12. pantā – kuros dalībvalstīm ir atļauts ne tikai paredzēt sīki izstrādātus noteikumus par garantiju iestāžu organizēšanu, finansēšanu un darbību, bet arī noteiktos apstākļos ierobežot aizsardzību, ko šī direktīva tiecas nodrošināt darbiniekiem, – nav paredzēts ierobežojums dalībvalstu tiesībām veikt tādu summu atgūšanu, kas atbilstoši piemērojamajam valsts tiesiskajam regulējumam, ar kuru īstenota Direktīva 2008/94, ir izmaksātas nepamatoti (pēc analogijas skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Visciano*, C-69/08, EU:C:2009:468, 38. punkts).
- 54 Šajos apstākļos dalībvalstis savās valsts tiesībās principā var brīvi paredzēt normas, kurās tiek izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi – tostarp procesuālie noteikumi – šajā jautājumā, tomēr ar nosacījumu, ka šīs normas nav mazāk labvēlīgas par tām, kas attiecas uz līdzīgiem iekšzemes rakstura pieteikumiem (līdzvērtības princips), un ka tās nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu Direktīvā 2008/94 atzīto tiesību izmantošanu (efektivitātes princips) (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 18. septembris, *Pflücke*, C-125/01, EU:C:2003:477, 34. punkts, un 2009. gada 16. jūlijs, *Visciano*, C-69/08, EU:C:2009:468, 39. punkts).
- 55 Lai gan trešais un piektais jautājums attiecas uz nosacījumiem, ar kādiem no darbiniekiem tiek atgūtas summas, ko garantiju iestāde ir izmaksājusi, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, nevis uz darbinieku tiesību uz Direktīvā 2008/94 paredzētajiem pabalstiem īstenošanu kā tādu, tomēr minētie atgūšanas nosacījumi var ietekmēt šādu efektīvu īstenošanu un minēto tiesību tvērumu. Tāpēc prasības, kas izriet no iepriekšējā punktā minētajiem līdzvērtības un efektivitātes principiem, gan ir piemērojamas pamatlietās.
- 56 Šajā ziņā, pirmkārt, kā tas izriet no šā sprieduma 54. punktā atgādinātās judikatūras, līdzvērtības princips nepieļauj, ka dalībvalsts paredz kārtību, it īpaši procesuālo kārtību, kas gadījumā, ja runa ir par tādu pabalstu atgūšanas pasākumiem, kuru piešķiršanu regulē vai reglamentē Savienības tiesības, būtu mazāk labvēlīga nekā gadījumā, kad runa ir par līdzīga veida pabalstu, kuru piešķiršanu regulē vai reglamentē tikai valsts tiesības, atgūšanas pasākumiem.
- 57 Aplūkojamajā gadījumā jākonstatē, kā tas izriet no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, ka pamatlietā aplūkotā atgūšana tiek veikta, pamatojoties uz valsts tiesību normām par nodokļu parādu piedziņu, jo šīs tiesību normas konkrētajā gadījumā tiek piemērotas pēc analogijas.
- 58 Tā kā Direktīvā 2008/94, kuras sociālais mērķis ir visiem darbiniekiem Eiropas Savienības mērogā nodrošināt minimālo aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. jūlijs, *Guigo*, C-338/17, EU:C:2018:605, 28. punkts), garantētās tiesības ietilpst darba ņēmēju sociālās aizsardzības tiesību jomā, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai pamatlietās piemērotie atgūšanas nosacījumi darbiniekiem nav mazāk labvēlīgi kā citu līdzīgu pabalstu, kas pienākas saskaņā ar minētajā jomā ietilpstošām valsts tiesību normām, atgūšanas nosacījumi.
- 59 Veicot šo salīdzinājumu, iesniedzējtiesai ir jāņem vērā, vai darba ņēmēji, kas vēlas iebilst pret to summu atgūšanu, kas viņiem ir tikušas izmaksātas saskaņā ar Direktīvu 2008/94, nav nostādīti nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar darba ņēmējiem, kuri būtu iesaistīti tādu līdzīga rakstura

summu atgūšanas procedūrā, kuru piešķiršana ir regulēta valsts tiesībās. Kā secinājumu 59. punktā būtībā ir norādījis ģenerālvokāts, šajā ziņā tostarp var tikt ņemta vērā iespējamība atgūt nepamatoti veiktus maksājumus, personas, kura šķietami nepamatoti ir saņēmusi summu, labticība un nokavējuma procentu aprēķināšanas sākumpunkts.

- 60 Otrkārt, attiecībā uz efektivitātes principu ir jāatgādina, ka tam atbilst saprātīgu termiņu noteikšana, kuru neievērošanas gadījumā pārsūdzības iesniegšanas tiesības tiek zaudētas, jo ar to tiek piemērots tiesiskās drošības princips (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 18. septembris, *Pflücke*, C-125/01, EU:C:2003:477, 36. punkts, un 2009. gada 16. jūlijs, *Visciano*, C-69/08, EU:C:2009:468, 43. punkts).
- 61 Konkrētajā gadījumā, kā to būtībā norādījis ģenerālvokāts secinājumu 63. punktā, ir jākonstatē, ka valsts tiesiskā regulējuma – kas attiecas uz to summu atgūšanu no darbiniekiem, kuras garantiju iestāde ir nepamatoti samaksājusi, apmierinot neapmaksātos šo darbinieku darba samaksas prasījumus, – piemērošana nedrīkst padarīt viņiem neiespējamu vai pārmērīgi grūtu savu tiesību pieprasīt no garantiju iestādes summas, kuras viņiem pienākas par nesamaksātajām algām, īstenošanu.
- 62 It īpaši attiecīgās atgūšanas procedūras īstenošanas kārtība tātad nevar radīt situāciju, kurā iespējamās darbinieku tiesības uz darba samaksas prasījumu, kas tiem faktiski pienākas, apmierināšanu būtu noilgušas.
- 63 Šajā ziņā jāuzsver, ka pamatlietas, šķiet, raksturo apstākļi, ka pieteikumu, ar kuriem lūgts apmierināt neapmaksātos attiecīgo darba ņēmēju darba samaksas prasījumus, pamatotība galvenokārt tiek apstrīdēta, pamatojoties uz to, ka šie prasījumi neiekļaujas atsaucēs laikposmā, kas noteikts valsts tiesiskajā regulējumā atbilstoši Direktīvas 2008/94 4. panta 2. punktam.
- 64 Tādējādi nav izslēgts, ka šiem darba ņēmējiem būtu bijušas tiesības uz maksājumu, ar ko garantiju iestāde apmierinātu viņu darba samaksas prasījumus tādā pašā apmērā un kas atbilstu laikposmam, kurš iekļaujas šajā atsaucēs laikposmā – gadījumā, ja šie prasījumi joprojām faktiski paliktu neapmaksāti, – un ka šis maksājums par labu viņiem tiktu veikts, ja likvidators savā pieteikumā, ko tas iesniedzis šajā nolūkā, būtu pareizi identificējis šos laikposmus, taču šāda pieteikuma iesniegšana vairs nebūtu iespējama – no juridiska vai praktiska skatpunkta – brīdī, kad darba ņēmēji uzzinātu par atgūšanas lēmumu, tostarp ņemot vērā iespējamo vispārējā noilguma termiņa izbeigšanos.
- 65 Šādā situācijā, lai gan Tiesa šajā jomā ir atzinusi saprātīgu noilguma termiņu noteikšanas saderīgumu ar Savienības tiesībām un Rumānijas tiesībās paredzētais vispārējais noilguma termiņš, kāds minēts šī sprieduma 47. punktā, principā šķiet saprātīgs, tomēr darba ņēmējiem galu galā nebūtu iespējas izmantot tiesības, kas viņiem ir atzītas Direktīvā 2008/94, un šī situācija būtu pretrunā efektivitātes principam, bet tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 66 Attiecībā uz darbinieku pienākumu maksāt attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētos nokavējuma procentus un soda naudu, kā to būtībā norādījis ģenerālvokāts secinājumu 64. punktā, ir jākonstatē, ka efektivitātes princips prasa, lai iespējamā šo nokavējuma procentu un soda naudas maksāšana nekādā veidā neietekmētu Direktīvā 2008/94 darbiniekiem paredzēto aizsardzību un it īpaši – šā sprieduma 64. punktā paredzētajā gadījumā – neapdraudētu minimālo aizsardzības līmeni, kas paredzēts atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 2. punktam.

- 67 Proti, ja ir konstatēts, ka pareiza pieteikuma iesniegšanas gadījumā darbiniekiem būtībā būtu bijušas tiesības uz tādas pašas summas samaksu kā tā, kas viņiem faktiski tika samaksāta pēc likvidatora nepareizā pieteikuma iesniegšanas, ievērojot, ka eventuāla neiespējamība iesniegt no jauna pareizu pieteikumu ir pretrunā efektivitātes principam, šiem darbiniekiem faktiski ir jābūt iespējai pilnībā izmantot tiesības uz savu neapmaksāto darba samaksas prasījumu apmierināšanu Direktīvas 2008/94 3. pantā un 4. panta 2. punktā un – attiecīgā gadījumā – valsts tiesībās paredzētajās robežās.
- 68 Līdz ar to pamatlietās jau samaksātās summas, kurai pieskaitīti nokavējuma procenti un soda nauda, atgūšana noteikti izraisītu to, ka tiktu aizskartas tiesības, kuras attiecīgajiem darbiniekiem var izrietēt no Direktīvas 2008/94 3. un 4. panta, galu galā samazinot kopējo summu, kas viņiem pienākas saistībā ar neapmaksātajiem viņu darba samaksas prasījumiem, tādējādi, ka šī summa būtu mazāka par minētajās tiesību normās paredzētajām minimālajām robežvērtībām.
- 69 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo un piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2008/94, lasot to līdzvērtības un efektivitātes principu gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj dalībvalsts nodokļu tiesiskā regulējuma piemērošanu, lai no darbiniekiem tiktu atgūtas – pieskaitot nokavējuma procentus un sodas naudu – summas, ko garantijas iestāde ir nepamatoti samaksājusi, apmierinot neapmaksātus darbinieku darba samaksas prasījumus par laikposmiem, kuri neietilpst šīs valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajā atsauces laikposmā un kuri ir aplūkoti pirmajā un otrajā jautājumā, vai kas tika pieprasītas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām, gadījumā, ja:
- šajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētie atgūšanas nosacījumi darbiniekiem ir mazāk labvēlīgi nekā pabalstu, kas pienākas saskaņā ar sociālās aizsardzības tiesību jomā ietilpstošām valsts tiesību normām, atgūšanas nosacījumi, vai
  - attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma piemērošana attiecīgajiem darbiniekiem padara neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtina iespēju pieprasīt no garantiju iestādes to summu samaksu, kas viņiem pienākas saistībā ar neapmaksātajiem darba samaksas prasījumiem, vai arī minētajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzēto nokavējuma procentu un soda naudas samaksa ietekmē gan Direktīvā 2008/94, gan valsts tiesību normās, ar kurām īstenota šī direktīva, darbiniekiem piešķirto aizsardzību, tostarp apdraudot minētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzēto minimālo aizsardzības līmeni.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/94/EK (2008. gada 22. oktobris) par darba ņēmēju [darbinieku] aizsardzību to darba devēja maksātspējas gadījumā 1. panta 1. punkts un 2. panta 1. punkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts, ka atsaucē datums, lai noteiktu laikposmu, attiecībā uz ko garantiju iestāde veic maksājumu, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir šo darbinieku darba devēja kolektīvā maksātnespējas procesa sākšanas datums.

2) Direktīvas 2008/94 3. panta otrā daļa un 4. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka maksājums, ko garantiju iestāde veic, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, attiecas tikai uz trīs mēnešu laikposmu, kurš iekļaujas atsaucē laikposmā, ko veido trīs mēneši tieši pirms šo darbinieku darba devēja kolektīvā maksātnespējas procesa sākšanas datuma un trīs mēneši tūlīt pēc šī datuma.

3) Direktīvas 2008/94 12. panta a) punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

par pasākumiem, kas vajadzīgi, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu, šīs tiesību normas izpratnē nevar tikt atzītas dalībvalsts pieņemtās tiesību normas, kurās paredzēts, ka garantiju iestāde no darbinieka atgūst summas, kas šādam darbiniekam, apmierinot neapmaksātos darbinieku darba samaksas prasījumus, ir tikušas izmaksātas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām, ja nepastāv darbība vai bezdarbība, kādā būtu vainojams attiecīgais darbinieks.

4) Direktīva 2008/94, lasot to līdzvērtības un efektivitātes principu gaismā,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tā nepieļauj dalībvalsts nodokļu tiesiskā regulējuma piemērošanu, lai no darbiniekiem tiktu atgūtas – pieskaitot nokavējuma procentus un sodas naudu – summas, ko garantijas iestāde ir nepamatoti samaksājusi, apmierinot neapmaksātus darbinieku darba samaksas prasījumus par laikposmiem, kuri neietilpst šīs valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajā atsaucē laikposmā un kuri ir aplūkoti pirmajā un otrajā jautājumā, vai kas tika pieprasītas pēc vispārējā noilguma termiņa beigām, gadījumā, ja:

- šajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzētie atgūšanas nosacījumi darbiniekiem ir mazāk labvēlīgi nekā pabalstu, kas pienākas saskaņā ar sociālās aizsardzības tiesību jomā ietilpstošām valsts tiesību normām, atgūšanas nosacījumi, vai
- attiecīgā valsts tiesiskā regulējuma piemērošana attiecīgajiem darbiniekiem padara neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtina iespēju pieprasīt no garantiju iestādes to summu samaksu, kas viņiem pienākas saistībā ar neapmaksātajiem darba samaksas prasījumiem, vai arī minētajā valsts tiesiskajā regulējumā paredzēto nokavējuma procentu un soda naudas samaksa ietekmē gan Direktīvā 2008/94, gan valsts tiesību normās, ar kurām īstenota šī direktīva, darbiniekiem piešķirto aizsardzību, tostarp apdraudot minētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzēto minimālo aizsardzības līmeni.

[Paraksti]